

 Biblioteken i Kramfors

Medieplan

Kramfors kommunbibliotek

Baserad på statistik från 2003

Ewa Schuitema, Anne-Marie Böhlin

2005-05

Innehållsförteckning	Sid.
Medieplan	3
Bakgrund	3
Metod	3
Kommunbeskrivning	4
Biblioteksverksamheten	4
Mål	5
Inköp	5
Utnyttjandegrad	5
Slutsats	6
Avd A	7
Avd B	8
Avd C	9
Avd D	10
Avd E	11
Avd F	12
Avd G	13
Avd H	14
Romaner och noveller	14
Deckare och thrillers	14
Science fiction	15
Fantasy	15
Serier	16
Lyrik	16
Dramatik	17
Folkdiktning och svensk dialektlitteratur	17
Avd I	18
Avd J	19
Avd K	20
Avd L	21
Avd M	22
Avd N	23
Avd O	24
Avd P	25
Avd Q	26
Avd R	27
Avd S	28
Avd T	29
Avd U	30
Avd V	31
Avd X	32
Gallringsregler	Bilaga 1
Bestånd/utlån/förvärv facklitteratur	Bilaga 2
Bestånd/utlån/förvärv skönlitteratur	Bilaga 3

Medieplan

Bakgrund

Kramfors kommunbibliotek har länge haft utlån per invånare som legat betydligt lägre än riksgenomsnittet. År 2003 hade vi 6,8 utlån per innevånare medan riksgenomsnittet låg på 8,5. Med det som bakgrund vill vi undersöka orsakerna till detta. En av orsakerna kan vara mediebeståndets sammansättning. Vad som är intressant är att se vilken ålder vårt bokbestånd har, vilka avdelningar som utnyttjas mest, vilka avdelningar som har flest nyförvärv.

Vi har till att börja med gått igenom är fackavdelningarna på huvudbiblioteket. Sedan ett par år tillbaka har vi slagit samman fackböckerna för barn och vuxna. Endast fackböcker för förskoleåldrarna är placerade på barnavdelningen. Vi har också blandat folianter med vanliga böcker på de flesta fackavdelningar. Arbetet med detta fortsätter. Vi har också gått igenom skönlitteraturen men behandlat den på annat sätt än facklitteraturen.

Metod

Vi började med att räkna antalet böcker som stod i hyllorna uppdelade på ålder, dvs äldre än 10 år, 5-9 år och nyare än 5 år. Därefter togs beståndsstistik ut i Libra men eftersom Libra inte har någon bra statistikmodul räknades beståndet via katalogposterna. Det innebär att vi inte kan få fram exakt statistik eftersom det ger antalet katalogposter och inte antalet exemplar. När det gäller skönlitteraturen har vi inte räknat böckernas ålder, eftersom vi tycker att det är irrelevant.

Eftersom vi känner till att ett antal böcker inte existerar längre fastän det ser så ut i katalogposten, genomförde vi en "storstädning" av katalogen. Det gick så till att vi tog fram gallringslistor på titlar som inte varit utlånade sedan 1 januari 2004. All personal deltog i inventeringen och de böcker som inte återfanns i hyllorna gallrades. Förutom att utnyttjandegraden ändrades så har vi fått en mer tillförlitlig katalog.

Efter det att vi gått igenom alla fackavdelningar och skrivit ner ett förslag på framtida åtgärder har huvudbibliotekets personal getts möjlighet att komma med synpunkter på våra förslag.

Kommunbeskrivning

Invånarantalet är 20 500 personer. Befolkningen har minskat kraftigt under många år. Jämfört med landet i övrigt är en stor andel äldre, över 65 år. Vi har färre högskoleutbildade än landet i övrigt och vi har fler arbetslösa.

Kramfors centrum är störst med drygt 6 000 invånare men utmärkande för kommunen är att det finns många mindre tätorter spridda över hela kommunen. In- och utpendlingen är ganska stor och flest pendlar till och från Härnösand. Kramfors kommun är största arbetsgivaren och därefter följer Mondi, Folksam tjänstecenter, Elpress, SCA och Nordhydraulic.

Förutom grundläggande utbildning som grundskola och gymnasium finns även gymnasieutbildning på Sandö, räddningsgymnasiet, och naturbruksgymnasiet på Nordviksskolan. Högskoleutbildning bedrivs också, både lokalt och på distans. KY-utbildningar finns också, t ex inom digital medieproduktion och trä.

Ett rikt föreningsliv för idrott, musik och kultur finns också.

Biblioteksverksamheten

Verksamheten består av huvudbibliotek, filialer i Bollsta, Nordingrå och Ullånger, biblioteksbus, skolbibliotekscentral, skolbibliotek med personal på högstadieskolorna samt gymnasiebibliotek. Totalt anställda är 19 personer.

Vi har en omfattande barnverksamhet med gåvoböcker till barn på alla stadier, från nyfödda till högstadieelever. Biblioteksbussen besöker sex mindre skolor samt förskolor i ytterområdena. Skolbibliotekscentralens bokpool har stor utlåning till främst låg- och mellanstadieskolor. Sagostunder hålls regelbundet på nästan alla enheter.

Inom ramen för samverkansprojekt med Sollefteå bibliotek utvecklas service och stöd till vuxna studerande. Bland annat avsätts särskilda medel ur mediaanslaget för inköp av kurslitteratur. Genom samverkansprojektet prövas också en utökad lånesamverkan. Alla slags böcker lånas mellan biblioteken.

De mål som styr biblioteksverksamheten är tagna av Bku-nämnden 2004-12-16 och lyder:

Grundförutsättning

- användarperspektivet ska genomsyra verksamheten
- biblioteken ska vara en lärande organisation
- biblioteken ska samverka

Mål

- biblioteken ska bidra till att höja bildnings- och utbildningsnivån i kommunen
- biblioteken ska främja intresset för läsning och litteratur
- bibliotekens utbud ska vara tillgängligt för alla invånare, oavsett ålder, etnisk bakgrund eller funktionshinder

Nämndens mål är att vi ska öka utlånen per invånare till riksgenomsnittet 2008.

Inköp

Fram till för några år sedan gjordes största delen av bokinköpen via Bibliotekstjänsts sambindninglistor. För att öka servicegraden och snabbheten görs nu större delen av inköpen via nätbokhandel. 2/3 av huvudbibliotekets medieanslag används till inköp utanför Btjs sambindningslista. Även andra typer av inköpskanaler bör undersökas. Många av inköpen sker på efterfrågan av allmänheten, vilket är i enlighet med Barn- och utbildningsnämndens mål för biblioteksverksamheten. Mediebeståndet ska präglas av mångfald men biblioteket ska inte tillhandahålla medier som propagerar för våld, rasism eller annat som strider mot FN:s deklaration om de mänskliga rättigheterna.

De traditionella bokmötena slopades under våren 2004 och inköp till huvudbiblioteket sköts av de ämnesansvariga medan filialbiblioteken själva beslutar om sina inköp. Viktigt är att påpeka att inköp av barnböcker bör göras via Bibliotekstjänst då biblioteksband är att föredra.

Utnyttjandegrad

Den genomsnittliga utnyttjandegraden för facklitteraturen är 1,4. För skönlitteraturen ligger utnyttjandegraden på 2,57. Vårt mål är att utnyttjandegraden ska ligga på 3,0. Viktigt är att inte stirra sig blind på siffrorna för utnyttjandegraden eftersom det från vissa avdelningar kanske inte lånas så mycket men böckerna utnyttjas ändå.

Enligt Höglund & Klingberg: Strategisk medieplanering för folkbibliotek, bör utnyttjandegraden ligga på 4-5. Vi anser att det är en för hög siffra för en kommun av vår storlek.

Slutsats

Slutsats har gjorts för varje enskilt signa. Vi har föreslagit en ganska omfattande gallring på varje signa. Ansvaret för gallring lämnas till resp ämnesansvarig. Parallellt med gallring i öppen hylla bör en gallring av magasinet göras.

All personal ansvarar för att gallra smutsiga och slitna böcker, antingen vid återlämning eller vid bokuppsättning. Inköpsansvarig köper in nya exemplar om så är möjligt.

All personal ansvarar också för att vi har en tillförlitlig katalog. Man ska alltså aktivt reagera när en bok inte återfinns i hyllan.

Avd A Bok- och biblioteksväsen

2003

Bestånd	98
Utlån	75
Utnyttjandegrad	0,76
Förvärv	9

Detta är bibliotekets näst minsta avdelning. Eftersom vi har satt ut böckerna om fortsättningsarbeten i öppen hylla används den i stor utsträckning av bibliotekspersonalen. Avdelning Ae, där böckerna om uppsatsskrivning och annat finns, används av studeranden på gymnasie- och högskolenivå. De titlarna står för drygt hälften av utlånen på avdelning A.

Av de 76 böcker som stod i hyllan var 27 nyare än 1999, dvs 35%. Av dessa är en stor del böcker från kulturrådet.

En viss gallring bör ske men eftersom denna avdelning inte är av stort intresse för allmänheten kan man inte räkna med att öka utnyttjandegraden nämnvärt.

Elektronisk resurs:

Tidskrifter:

Avd B Allmänt och blandat

2003

Bestånd	210
Utlån	345
Utnyttjandegrad	1,64
Förvärv	27

Hösten 2003 startades en journalistutbildning i Kramfors. Detta har naturligtvis medverkat till att utnyttjandegraden är så pass hög på den här avdelningen. Andra nyttjare är låntagare som är intresserade av omstridda fenomen och feng shui.

Av de 179 böcker som stod i hyllan var 84 nyare än 1999, dvs 46%. De flesta har köpts in på efterfrågan, dels från de ovan nämnda journalistikstuderanden, dels från feng-shui-intresserade. En del har också kommit från kulturrådet.

Avdelningen som helhet ser ganska bra ut men en viss gallring bör ske.

Elektronisk resurs:
Encyclopedia Britannica
Nationalencyklopedien

Tidskrifter:

Avd C Religion

2003

Bestånd	349
Utlån	509
Utnyttjandegrad	1,46
Förvärv	30

Avdelning Cm står för den största utlåningen, ca 40%, och det är i första hand skolelever på högstadie- och gymnasienivå som lånar. I övrigt är avdelningarna Ce, med en del "new age"-litteratur, och Ci väl använda.

Av de 286 böcker som stod i hyllan var 94 nyare än 1999, dvs 32%. Alltså är var tredje bok nyare än 5 år, eller om man så vill, 2 av 3 böcker är äldre än 5 år. Beståndet utökades med 30 titlar under 2003, de flesta på efterfrågan. Ett antal titlar kom också från kulturrådet.

Målet är att gallra beståndet med ca ¼. Vi ska dessutom arbeta för att minska antalet underavdelningar.

Elektronisk resurs:
Google och andra sökmotorer

Tidskrifter:
Katolskt magasin
Signum
Stridsropet
Sändaren
Trots allt

Avd D Filosofi och psykologi

2003

Bestånd	678
Utlån	1 797
Utnyttjandegrad	2,65
Nyförvärv	89

Avdelning D kan delas upp i två olika delar. Den första, D-Do, används i lika delar av män och kvinnor. Avdelningen Dg, Etik, har vuxit kraftigt under de senaste två åren eftersom böckerna ingår i litteraturlistor för olika kurser. Den andra delen, Doe-Dop, används i första hand av kvinnor. Just de avdelningarna är mycket trendkänsliga och mycket har köpts in på efterfrågan. Avdelning Dok stod för ca 1/3 av utlånen på avdelning D under 2003.

Av de 556 böcker som stod i hyllan var 285 nyare än 1999, dvs 51%. Avdelningarna Dg och Dok står i stor utsträckning för det förhållandet.

Vad gäller gallring kan en del gamla upplagor gallras men ibland kan den gamla upplagan användas parallellt med den nya. Vi bör vara extra observanta på de mest trendkänsliga titlarna att de gallras när trenden är över. En riktlinje för oss bör vara att gallring sker i samma utsträckning som nya böcker köps in så att avdelningen inte tillåts att växa mer än idag.

Elektronisk resurs:
Google och andra sökmotorer
RASK

Tidskrifter:
Sökaren

Avd E Uppfostran och undervisning

2003

Bestånd	437
Utlån	850
Utnyttjandegrad	1,94
Nyförvärv	55

Den här avdelningen nyttjas främst av lärarstuderanden och av redan verksamma lärare. Avdelning Eab står för nästan hälften av lånen.

Av de 353 böcker som stod i hyllan var 144 nyare än 1999, dvs 40%. Så gott som alla titlar köptes på efterfrågan.

Vi hade förväntat oss en högre utnyttjandegrad eftersom de flesta titlar köps på efterfrågan. Det betyder att en stor del av böckerna inte lånas alls och alltså bör gallras.

Elektronisk resurs:

Tidskrifter:

Avd F Språkvetenskap

2003

Bestånd	388
Utlån	683
Utnyttjandegrad	1,76
Förvärv	21

Nyttjarna av avdelning F är en mycket blandad grupp. Här lånas namnböcker, ortnamnsböcker, lexikon, retorik m m. Högst är utlåningen från avdelning Fe, ca 20%, och det är både lexikon och lättläst skönlitteratur på engelska som lånas.

Av de 271 böcker som stod i hyllan var 68 nyare än 1999, dvs 25%. Av de 21 titlar som köptes in under 2003 var det en ytterst liten del som köptes på efterfrågan.

Vid en hastig titt vid hyllan kan vi konstatera att en del av böckerna genast kan gallras. Det rör sig om titlar från 1960-70-talen. Genom den åtgärden får vi på en gång ett mer aktuellt bestånd.

Hänvisningsskyltar bör sättas upp så att låntagarna får kännedom om att det även finns språklexikon på referensavdelningen samt att språkkurserna förvaras i magasin.

Elektronisk resurs:

SAOB

Teckenspråkslexikon

Sv-eng lexikon m fl

Your dictionary

Tidskrifter:

Språkvård

Avd G Litteraturvetenskap

2003

Bestånd	978
Utlån	330
Utnyttjandegrad	0,33
Nyförvärv	42

Avd G är av tradition en omhuldad avdelning av personalen på biblioteket. Tyvärr är allmänhetens intresse inte riktigt lika stort för denna avdelning. Avdelningen utnyttjas i första hand av studeranden i olika åldrar.

Observera att vi inte har brutit ut z-avdelningarna utan här ingår även Gz och Gcz. Av de 961 böcker som stod i hyllan var 216 nyare än 1999, dvs 27%. Det betyder att 3 av 4 böcker är äldre än 5 år. Eftersom utnyttjandegraden är så låg förstår vi att här krävs en genomgripande gallring, dels för att få bort gamla hyllvärmare, dels för att göra de återstående böckerna mer synliga. En del av titlarna, t ex sådant som ibland används av litteraturstuderanden, kan sättas i magasinet.

Antal nya böcker under 2003 var 42. Av dessa var en stor del böcker från kulturrådet, andra var biografier inköpta på efterfrågan.

Målet är att minska avdelningen med ca 1/3.

Elektronisk resurs:

Alex, Barnens bibliotek, Projekt Runeberg, Klassiker i fulltext

Tidskrifter:

00-tal, Barnboken, Galago, Jury, Karavan, Lyrikvännen, Minotauren, Opsis kalopsis, Ord & bild, Provins, Tidningen Boken

Avd H Skönlitteratur

Romaner och noveller

2003

Bestånd	5 018
Utlån	12 255
Nyförvärv	271
Utnyttjandegrad	2,44

Utbudet ska vara brett och varierat när det gäller skönlitteraturen. Ett visst antal titlar lånas flitigt och hjälper till att hålla utnyttjandegraden så pass hög. Nya populära titlar lånas ut på kortare lånetid, 7 dagar, och efterfrågade titlar köps in i flera exemplar. Det finns en stor variation i utlån när det gäller skönlitteratur – många populära titlar lånas mycket flitigt, t ex Nora Roberts, medan andra lånas några gånger när de är nya och omtalade, men som sedan blir hyllvärmare. Där finns bl a många nobelpristagare.

Gallring sker kontinuerligt när smutsiga och trasiga böcker återlämnas. Dock bör en mer genomgripande gallring göras. Magasinering kan göras av klassiker och delar av serier. Se bilaga 1.

Deckare och thrillers

2003

Bestånd	1 344
Utlån	14 104
Nyförvärv	126
Utnyttjandegrad	10,49

Deckare och thrillers står på egen hylla i biblioteket och avdelningen utökades för några år sedan. Avdelningen, som har bibliotekets högsta utnyttjandegrad, nyttjas flitigt hela året, utlånen ökar dock på sommaren.

Inköp sker kontinuerligt, både via sambindningslistan och andra inköpskanaler. Flera exemplar köps in av populära titlar och av nya böcker har vi ofta ett exemplar på enveckaslån. Den höga utnyttjandegraden tyder på att inköpen av deckare och thrillers bör öka.

Gallring sker kontinuerligt när smutsiga och trasiga böcker återlämnas. Magasinering av deckare och thrillers bör undvikas.

Science fiction

2003

Bestånd	156
Utlån	104
Nyförvärv	0
Utnyttjandegrad	0,66

Genren står på en egen hylla i biblioteket. Innan fantasyboomen slog igenom runt 1990 var det här en väl utnyttjad avdelning. Numera är det få som söker sig till science fiction. Dessutom är utgivningen av nya titlar obefintlig.

Gallring kan göras av dubbletter, men magasinering är inte aktuellt.

Fantasy

2003

Bestånd	160
Utlån	730
Nyförvärv	32
Utnyttjandegrad	4,56

Även denna genre står på egen hylla i biblioteket. Utnyttjandegraden är hög och många av böckerna är mycket slitna. Det är också en avdelning där många böcker har försvunnit, men genom att vi har installerat stöldlarm har vi kommit till rätta med detta.

Vi bör överväga en omplacering av fantasyböckerna så att böcker på svenska och engelska blandas. Även inköp av titlar på engelska bör diskuteras.

Inköp görs ofta på efterfrågan. Gallring av dubletter av äldre serier kan göras, men magasinering är inte aktuellt.

Serier

2003

Bestånd	136
Utlån	189
Nyförvärv	9
Utnyttjandegrad	1,38

Serieböcker för barn och för vuxna är placerade tillsammans vid ungdoms-avdelningen. Böckerna läses i stor utsträckning på plats och lånas inte hem.

Gamla serier bör gallras och nyupplagor köpas om så är möjligt.

Lyrik

2003

Bestånd	643
Utlån	385
Nyförvärv	13
Utnyttjandegrad	0,59

Utnyttjandegraden motsvaras inte alls av beståndet. Av tradition har lyrikhyllan varit omhuldad av bibliotekspersonalen, men allmänhetens intresse är inte lika stort. Numera köps lyrik enbart av de etablerade författarna, t ex Katarina Frostensson och Tomas Tranströmer, samt på efterfrågan. Av de lyrikböcker som distribueras från kulturrådet tas bara en liten del omhand.

Lyriken utnyttjas dock mer än vad utlåningssiffrorna visar. Många besökare söker dikter för olika tillfällen, men utan att låna böckerna. Av det som lånas är det främst klassiker.

En genomgripande gallring bör göras och magasinering är aktuell av vissa titlar.

Tidskrifter: 00-tal, Lyrikvännen, Ponton

Dramatik

2003

Bestånd	97
Utlån	101
Nyförvärv	2
Utnyttjandegrad	1,04

Låntagarna består av litteraturstuderanden och det är klassiska verk som lånas.

Folkdiktning och svensk dialektlitteratur

2003

Bestånd	42
Utlån	32
Nyförvärv	0
Utnyttjandegrad	0,76

Dialektlitteraturen står för den större delen av utlåningen. Den har ensam en utnyttjandegrad på 1,54. Det är ångermanländska författare som Nicke Sjödin och Birger Norman som lånas.

Genomsnittlig utnyttjandegrad för skönlitteratur är 2,57.

Avd I Konst, musik, teater och film

2003

Bestånd	986
Utlån	881
Utnyttjandegrad	0,89
Förvärv	42

Avdelning I besöks av en mycket blandad låntagargrupp. Det är dels skolungdomar som söker information om stilar, epoker eller olika konstnärer. Dels är det en grupp intresserad av konst, design, antikviteter och inredning. Vi har lagt märke till att många besökare inte lånar hem böckerna utan läser dem på biblioteket. Biografier och böcker om konsthantverk stod 2003 för varsin tredjedel av utlånen.

Av de 983 böcker som stod i hyllan var 262 nyare än 1999, dvs 27%. Det betyder att 3 av 4 böcker är äldre än 5 år. En mindre del av böckerna köptes in på efterfrågan och en del var kulturrådsböcker.

Avdelningens karaktär är sådan att böcker får vara lite äldre. Vi tänker då på de titlar som innehåller metall- och porslinsstämplar och på en del biografier över konstnärer. Ett alternativ är att placera dessa i magasin. En varsam gallring ska göras av avdelningen. Korshänvisningar mellan olika avdelningar, t ex mellan Kläder och sömnad, Qcc och Konsthantverk Ihh, Sömnad, Qccc och Dräkthistoria, Ihk, kan sättas upp för att underlätta för låntagarna.

Avdelning I bör överhuvudtaget få en mer framträdande placering i biblioteket!

Elektronisk resurs:

Tidskrifter:

Antik & auktion, Filmrutan, Form, Hemslöjden, Hårt & mjukt, Jefferson, Lira, Orkesterjournalen, Teatertidningen

Avd J Arkeologi

2003

Bestånd	134
Utlån	89
Utnyttjandegrad	0,66
Förvärv	6

Låntagarna på avdelning I utgörs huvudsakligen av skolelever på högstadienivå. En och annan intresserad allmänhet finns också, men de är inte många.

Av de 102 böcker som stod i hyllan var 15 nyare än 1999, dvs 14%. I princip är alltså 9 av 10 böcker äldre än 5 år! Utgivningen av nya böcker som är av intresse för oss är förhållandevis liten, så därför är också antalet nyförvärv lågt.

En viss gallring ska göras av böckerna som står i öppen hylla och en del av dessa placeras i magasin. Avdelningen är liten och därför måste vi fundera på om vissa underavdelningar kan slås samman, t ex Jb och Jd. Nya inköpskanaler måste undersökas, t ex Riksantikvarieämbetet och deras nätbokhandel.

Elektronisk resurs:

Tidskrift:

Populär arkeologi

Avd K Historia

2003

Bestånd	1 259
Utlån	1 077
Utnyttjandegrad	0,85
Förvärv	71

Avdelning K frekventeras dels av studeranden, främst på gymnasienivå, dels av en intresserad allmänhet. Böcker om svensk historia står för ca 25% av utlånen.

Av de 1 133 böcker som stod i hyllan var 275 nyare än 1999, dvs 24%. De nyaste böckerna återfinns på avdelningarna K-Kfa medan många äldre titlar återfinns bland böckerna som handlar om Afrika, Asien och Syd- och Latinamerika. Detta speglar bokutgivningen som har varit stor när det gäller enskilda politiska händelser, t ex militärkuppen i Chile, men som därefter har varit tämligen låg.

Målet är att från öppen hylla gallra ca ¼ av beståndet. Av dessa titlar kan en del magasineras. I samband med gallring och magasinering kan man undersöka om vissa underavdelningar kan slås samman.

Elektronisk resurs:

Tidskrifter:

Arbetshistoria, Latinamerika, Populär historia, Sydasien, Södra Afrika, Världspolitikens dagsfrågor

Avd L Biografi med genealogi

2003

Bestånd	542
Utlån	856
Utnyttjandegrad	1,59
Förvärv	51

Observera att här ingår enbart avdelningarna L-Lz, de övriga z-signaturerna finns under resp avdelning. Nästan 90% av lånen på avdelning L utgörs av biografier, dvs om politiker, koncentrationslägersskildringar, människor som drabbats av sjukdom och andra livsöden. Många av dessa titlar köps in på efterfrågan och har ganska kort aktualitet.

Av de 549 böcker som stod i hyllan var 219 nyare än 1999, dvs 40%.

Gallring bör ske av de titlar som inte längre känns aktuella. Biografier om "större" politiker som i dagsläget inte är aktuella, bör magasineras istället för att gallras.

Elektronisk resurs:

Genline, Arkion, Folkräkningen 1890

Tidskrifter:

Släkt & hävd, Ådalingen

Avd M Etnografi, socialantropologi och etnologi

2003

Bestånd	272
Utlån	324
Utnyttjandegrad	1,19
Förvärv	8

Denna avdelning utnyttjas dels av skolelever, både på grundskole- och gymnasienivå, dels av en intresserad allmänhet. Avdelning Mz står för ca 45% av utlånen. Utlåningen är till stor del årstidsbunden eftersom många av böckerna behandlar våra olika högtider.

Av de 227 böcker som stod i hyllan var 52 nyare än 1999, dvs 23%.

Dubbletter bör gallras. Det finns även äldre litteratur som är tvivelaktig och därför bör tas bort. Genomgång och modernisering av underavdelningarna bör ske.

Elektronisk resurs:

Tidskrifter:
Fjärde världen
Hembygden
Oknytt

Avd N Geografi

2003

Bestånd	1 111
Utlån	1 488
Utnyttjandegrad	1,34
Nyförvärv	31

Avdelning N används dels av studerande, främst grundskoleelever, dels av resenärer. Det finns också en liten grupp läsare av "upplevelselitteratur", dvs jordenruntseglatser och andra strapatser.

Av de 859 böcker som stod i hyllan så var 276 nyare än 1999, dvs 32%. Siffran är högre för böcker om länder utanför Sverige.

När det gäller resehandböcker för länder utanför Sverige har avdelningarna hållits efter ganska bra. Vi har enats om att en resehandbok inte ska vara äldre än 5 år och att gamla upplagor gallras när nya köps in. Numera lånas resehandböcker av mer kåserande karaktär sällan och därför kommer en stor del av dessa att gallras.

Avdelningarna för Sveriges geografi, Nc-Ncc, är ganska omfattande men utnyttjandegraden är lägre än för de övriga resehandböckerna. Många av böckerna är gamla och inaktuella, men eftersom utrymme har funnits har de fått stå kvar. För att få ett mer aktuellt bestånd måste en genomgripande gallring ske. Enstaka titlar kan komma att magasineras och vi kommer också att ta kontakt med Sveriges depåbibliotek ang vissa titlar.

Atlaser bör samlas på en gemensam hylla.

Antalet nya böcker för 2003 var 31 st. Många av dessa inköptes på efterfrågan av resenärer.

Elektronisk resurs:

Landguiden

Våra landskap

Världen – faktabank

Tidskrifter:

Allt om resor, Turist, Vagabond

Avd O Samhälls- och rättsvetenskap

2003

Bestånd	1118
Utlån	1289
Utnyttjandegrad	1,16
Nyförvärv	128

Avdelningen används främst av studeranden både på gymnasienivå och på högskolenivå.

Av de 1109 böcker som stod i hyllan var 565 nyare än 1999, dvs 50%. Det höga antalet nya böcker beror på att det finns en socionomutbildning i Kramfors som påbörjades 2003. Dessutom är en del titlar från Kulturrådets distributionsstöd. Avdelningarna Oa, Ohf och Ohj står för ca 1/3 av lånen.

Att utnyttjandegraden inte är högre än 1,16 beror dels på att böckerna från Kulturrådet är för "smala" för våra låntagare, dels på att det är för många böcker i hyllorna. Slutsatsen blir att det måste gallras rejält.

Elektronisk resurs:

Lagrummet, RASK, RixLex, Riksdagsbibliotekets katalog, Socialstyrelsen, Svensk lagsamling, SCB:s årsbok, SCB:s databaser, Konsumentverket, EU-upplysningen, Sverige.se, Sveriges kommuner och landsting, Kvinnofrids- portalen, Brottsförebyggande rådet, CAN (Centralförbundet för alkohol- och narkotikaupplysning)

Tidskrifter: Accent, Aktuellt i politiken(s), Alkohol & Narkotika, Amnesty Press, Apropå, Arbetaren, Arbetarhistoria, Arbetsmiljö, Bang, Blått(m), Bris-tidningen, Dagens samhälle, DIK-forum, Du & jobbet, EP-nytt, Expo, Focus, Frihet(fp), Från riksdag & departement, Glöd, Hertha, Intra, Invandrare & minoriteter, Kritiska EU-fakta, Kvinnotryck, Liberal ungdom, Liebling, Medborgaren, Miljömagasinet, Motdrag, Nordens tidning, Oberoende, Omvärlden, Pax, Pockettidningen R, Röd Press, Röda korset, Sesams fria tidning, svensk handikapptidskrift, Sif-tidningen, SKTF-tidningen, Social & hälsovårdsnytt, Socialpolitik, Steget, Ung center, Vi människor, Vår bostad, Världshorisont, Y-nytt

Avd P Teknik, industri och kommunikationer

2003

Bestånd	987
Utlån	1 962
Utnyttjandegrad	1,98
Förvärv	70

Detta är i mångt och mycket herrarnas avdelning. Husbyggnads- och databöckerna stod 2003 för varsin femtedel av utlånen.

Av de 950 som stod i hyllan var 262 nyare än 1999, dvs 28%. Var fjärde bok är alltså nyare än 5 år. På vissa avdelningar, t ex Ppb och Pu, är beståndet ganska nytt, medan på andra avdelningar är böckerna betydligt äldre. Framför allt på avdelning Pu gör vi inköp på efterfrågan.

En genomgripande gallring ska göras och vi föreslår dessutom att underavdelningarna Pna och Pnb tas bort och att alla böcker om foto och film placeras under Pn. Även fler underavdelningar kan slås samman. Alternativa inköpskanaler för bl a Pci bör undersökas.

Elektronisk resurs:

Tidskrifter:

Allt om digitalfoto, Allt om elektronik, Allt om hobby, Bike, Båtnytt, Elektronikvärlden, Foto, Gör så här, MC-nytt, Mikrodatorn, Nostalgie, PC hemma, Snow-Rider, Teknikens värld, Wheels

Avd Q Ekonomi och näringsväsen

2003

Bestånd	1281
Utlån	3261
Utnyttjandegrad	2,55
Förvärv	105

Avdelning Q är den avdelning som besöks av alla typer av låntagare eftersom det är en stor avdelning med så vitt skilda ämnen. En dryg fjärdedel av lånen är husdjursböcker, kokböckerna utgör 13% av lånen och trädgårdsböckerna 10%.

Av de 1 187 böcker som stod i hyllan var 381 nyare än 1999, dvs 32%. Många av böckerna har köpts in på efterfrågan, speciellt när det gäller management- och trädgårdsböcker.

Avdelningarna Qa-Qbm kan delvis betraktas som trendkänsliga och gallring ska göras av titlar som inte längre är trendiga. Qc och Qca är också trendkänsliga avdelningar som bör hållas efter. Qcab bör bara innehålla nyare böcker. Inom avdelningarna Sömnad, Vävning och Handarbete ska genomgripande gallring göras.

Elektronisk resurs:

Tidskrifter: Allt i hemmet, Allt om mat, Allt om trädgård, Fido, Filatelisten, Fiskejournalen, Hundsport, Hus & hem, Hästen, Hästmagasinet, ICA-kuriren, Jaktmarker & fiskevatten, Land, Natur & trädgård, Privata affärer, Råd & rön, Veckans affärer, Vävmagasinet

Avd R Idrott, lek och spel

2003

Bestånd	415
Utlån	725
Utnyttjandegrad	1,75
Förvärv	13

Denna avdelning nyttjas av många barn och ungdomar.

Av de 388 böcker som stod i hyllan var 131 nyare än 1999, dvs 33%. Var tredje bok är alltså 5 år eller nyare.

På vissa av underavdelningarna måste en mycket genomgripande gallring göras. Gamla böcker med regler som är inaktuella bör tas bort.

Elektronisk resurs:

Tidskrifter:

Bike, Cykling, Dyk, Fitness magazine, Hockey, Hundsport, Hästen, Hästmagasinet, Offside, Schacknytt, Ski & board magazine, Utemagasinet

Avd S Militärväsen

2003

Bestånd	57
Utlån	36
Utnyttjandegrad	0,63
Nyförvärv	3

Detta är bibliotekets minsta avdelning och med en låg utnyttjandegrad. Här lånas främst böcker om vapen samt debattböcker som är aktuella under en begränsad tid.

Av de 46 böcker som stod i hyllan var 12 nyare än 1999, dvs 26%.

Gallring bör framför allt göras av de debattböcker vars aktualitet är förbi. Magasinering föreslås för de böcker som behandlar uniformer o dyl.

Elektronisk resurs:

Tidskrifter:
Hemvärnet
Värnpliktsnytt

Avd T Matematik

2003

Bestånd	100
Utlån	100
Utnyttjandegrad	1,0
Förvärv	7

Denna avdelning används av studeranden på olika nivåer. Avdelningarna Ta och Th står för 86% av lånen.

Av de 77 böcker som stod i hyllan var 27 nyare än 1999, dvs 35%.

Gallring bör göras av föråldrade läromedel.

Elektronisk resurs:
Svenska matematiklänkar
Liten ordbok i matematik

Tidskrifter:

Avd U Naturvetenskap

2003

Bestånd	1154
Utlån	1196
Utnyttjandegrad	1,04
Förvärv	27

Detta är bibliotekets näst största avdelning. Den används främst av barn som är intresserade av dinosaurier och däggdjur. De avdelningarna står tillsammans för ca 30% av utlånen.

Av de 889 böcker som stod i hyllan var 199 nyare än 1999, dvs 22%.

Anledningen till att utnyttjandegraden är så låg beror på att det är för många böcker i hyllorna. De gamla och slitna skymmer de nyare. Dessutom är flera av böckerna av uppslagskaraktär – de används men lånas inte alltid hem.

En genomgripande gallring bör ske.

Elektronisk resurs:

Den virtuella floran, Naturvårdsverket, Miljöportalen, Djurskyddsmyndigheten, Svenska naturskyddsföreningen, SMHI, Forskning.se

Tidskrifter:

Akila

Djurens rätt

Fauna & flora

Fältbiologen

Gråspetten

Illustrerad vetenskap

Miljöaktuellt

Panda

Populär astronomi

Snoken

Avd V Medicin

2003

Bestånd	824
Utlån	1820
Utnyttjandegrad	2,21
Nyförvärv	117

Denna avdelning används av vuxna låntagare, främst kvinnor. Många av dessa är också studerande inom olika vårdutbildningar. Avdelningarna VI och Vp står för ca 30% av utlånen, mycket beroende på att många av dessa böcker är kurslitteratur.

Av de 725 böcker som stod i hyllan var 366 nyare än 1999, dvs 50%.

En noggrann gallring bör ske för att plocka bort inaktuell och ibland t o m felaktig litteratur.

Elektronisk resurs:

Infomedica Patientinformation

Neuroportalen

Apoteket

FASS

Sjukhusbiblioteken

Medicinsk ordbok

Smil (skandinavisk medicinsk information för lekmän)

Tidskrifter:

Barn & cancer, HIV-aktuellt, Hälsa, Illustrerad vetenskap, Medicinsk vetenskap vid Karolinska institutet, Ottar, Rygggraden, Rädda livet, svensk handikapptidskrift, Socialmedicinsk tidskrift, Status

Avd X Musikalier

2003

Bestånd	284
Utlån	409
Utnyttjandegrad	1,44
Förvärv	11

Underavdelningen Xx, Jazz, rock och populärmusik, står för ca 1/3 av utlånen, vilket betyder att handböcker för olika instrument och att noter för annan typ av musik lånas mycket sällan.

Av de 277 böcker som stod i hyllan var 41 nyare än 1999, dvs 15%.

En genomgripande gallring bör göras. Avdelningen bör moderniseras och aktualiseras betydligt. Detta kanske kan göras i samarbete med en referensgrupp bestående av ungdomar och lärare från kulturskolan.

Elektroniska resurser:
Statens musikbibliotek
Visarkivet
Vis- och låtregister

Tidskrifter:
Close-Up Magazine
Jefferson
OJ Orkesterjournalen
Q

Gallring görs av

- smutsiga och slitna böcker
- gamla upplagor av facklitteratur
- föråldrad och felaktig facklitteratur
- skönlitteratur med kort efterfrågetid
- biografier med kort aktualitet
- "hyllvärmare"

Magasinering görs av

Skönlitteratur

- dubletter av efterfrågade titlar
- ett representativt urval av kända svenska och utländska författare (ex vis P G Evander, André Brink, några titlar – inte alla)
- klassiker, dramatik (ex vis Strindberg, Fröding, Molière, Racine, Zola)
- äldre efterfrågad litteratur i serier – sparas även om det är slitna ex (t ex Lyttkens, De la Roche, Nordh, Rydsjö)

Facklitteratur

- gamla upplagor som fortfarande kan användas parallellt med nya
- klassiker inom resp fackavdelning
- slitna ex som inte finns i nyupplaga men som fortfarande efterfrågas (t ex böcker om hundraser, knuttimring o liknande)
- biografier över kända personer kan någon/några böcker magasineras (många böcker på denna avdelning är endast aktuella utgivningsåret och något år därefter och kan sedan gallras)

Medieplanering Kramfors bibliotek facklitteratur 2003							Bilaga 2	
Hylla	Utgivning	Bestånd	Utån	Förvärv	Antal i hyllan	Antal nya >1999	Utnyttjandegrad	Procent nya i hyllan
A	92	98	75	9	76	27	0,76	35
B	207	210	345	27	179	84	1,64	46
C	395	349	509	30	286	94	1,46	32
D	383	678	1797	89	556	285	2,65	51
E	341	437	850	55	353	144	1,94	40
F	857	388	683	21	271	68	1,76	25
G	200	978	330	42	961	216	0,33	27
I	412	986	881	42	983	262	0,89	27
J	76	134	89	6	102	15	0,66	14
K	255	1259	1077	71	1133	275	0,85	24
L	226	542	856	51	549	219	1,59	40
M	56	272	324	8	227	52	1,19	23
N	410	1111	1488	31	859	276	1,34	32
O	1071	1118	1289	128	1109	565	1,16	50
P	479	987	1962	70	950	262	1,98	28
Q	1124	1281	3261	105	1187	381	2,55	32
R	120	415	725	13	388	131	1,75	33
S	69	57	36	3	46	12	0,63	26
T	183	100	100	7	77	27	1,00	35
U	214	1154	1196	27	889	199	1,04	22
V	417	824	1820	117	725	366	2,21	50
X	7	284	409	11	277	41	1,44	15
Genomsnittlig utnyttjandegrad 1,4								

Medieplanering Kramfors bibliotek skönlitteratur 2003						Bilaga 3
	Bestånd	Utilån	Nyförvärv	Utnyttjandegrad		
Skönlitteratur och samlingar	5018	12255	271	2,44		
Lyrik och samlingar	643	385	13	0,59		
Dramatik och samlingar	97	101	2	1,04		
Serier	136	189	9	1,38		
Deckare	1344	14104	126	10,49		
Science fiction	156	104	0	0,66		
Fantasy	160	730	32	4,56		
Folkdiktning och Svensk dialektlitteratur	42	32	0	0,76		
	Genomsnittlig utnyttjandegrad 2,57					